

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan s slučajnimi uredniškimi prilogi celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za trislojno petil-vrsto: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Vinko Levičnik. — Tiska in zalaga „Gor. tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Jos. Krmpotić).

Volilcem v zavarov. proti nezgodam.

Zadnjič smo natisnili imenik volilcev gospodarjev. Volitev bo 6. novembra, a imena kandidatov nam danes še niso znana; v prihodnji „Soči“ jih pa že naznanimo. Pozor na nje!

Najbolje pa bo, ako se glasovnice in izkaznice pošljejo nam v Gorico, da jih mi izpolnimo in oddamo, sicer bo gotovo več pograšenih glasovnic. Vsakdo naj torej le podpiše glasovnico, kjer je v to določeno mesto, in naj jo potem pošlje nam. Takó bo najbolje! Pri podpisovanju je paziti na to, da one glasovnice, katere so namenjene za delavce, podpiše v imenu vseh v enem podjetju zaposlenih delavcev le eden zaupnik delavcev na levi strani, gospodar pa na desni; svojo glasovnico podpiše le sam gospodar.

Kjer je mnogo volilcev, naj se kdo potruži, da glasovnice pobere in nam jih v redu podpisane doloži.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

je razposlala rodoljubom po deželi to-le okrožnico:

Vaše blagorodje!

Slovensko ljudstvo na Primorskem bide težak boj za obstanek. Kamor se ozira, od nikoder pomoči! Premožniki, ki prebivajo med nami, ne našega rodu, se nikjer ne naslanjajo na ljudstvo, nikjer mu ne služijo v podporo, v izpodbujo in izgled. Ti imajo v rokah nakopičenega imetja, pridobljenega s trgovino in obrtjo med našim ljudstvom. Imajo v svojih rokah vse izobraževalne zavode za trgovstvo in obrtnost. Stoji in čuje nad nami vsa javna oblast.

Najboljše gospodarske moči zajemamo naše naravno središče — mesto Gorica. Tje se steka vsa trgovina slovenskih pokrajin, tam se vzdržuje skoro vsa obrt. Vso to trgovino in obrt, vir vsega bogastva v deželi, zahtevajo sodeželane laške narodnosti, in z vsemi sredstvi izključujejo naše ljudi od dobička in iz boljših premoženjskih položajev. Tarejo in zatirajo našega še priprostega trgovca in obrtnika, ako ostane zvest svojemu rodu, svojemu materinemu jeziku.

Žalostno stanje domače trgovine in obrti dokazuje, da dela vsak, ki ni našega rodu in mišljenja, na našo gospodarsko in vsled nje na narodno propast. Sami smo, vsako izboljšavo gospodarskega stanja našega slovenskega ljudstva moramo si trdo prislužiti in priboriti z žrtvami — sami.

Naše kmečko in obrtno prebivalstvo peša in peša, ker oddaja pravi in veliki dobiček sodeželanom druge narodnosti, ker je gospodarski odvisno

od tujih. Osvoboditev od te odvisnosti zahteva ogromnih žrtev, boj za gospodarski obstoj in napredek je za nepoučeno slovensko ljudstvo neraven, skoro obupen, takó, da ne omaguje pri delu le oni, kogar vodi čista in vroča ljubezen do njega. In s tako ljubeznijo nadenjeni so ustanovili goriški rodoljubi, s pritjevanjem prebivalstva vseh slovenskih pokrajin, zavod, ki ima kot prvi namen pomagati trgovskemu in obrtnemu stanu do samostojnosti in povzdige. Ta zavod je

Trgovsko-obrtna registrirana zadruga v Gorici

z neomejenim jamstvom,

potrjena in vpisana z odlokom c. kr. okr. sodišča od 31. julija 1897. št. 2274.

Snovalni odbor je v svoji okrožnici od 14. maja 1897. na kratko obrazložil namen in pomen tega zavoda. Nabira naj veliko glavnic z malimi doneski od vseh pokrajin in jo obrača v prid narodni trgovini in obrti. Združi naj v svoji sredi vse obrtni in trgovski stan, da se njega členi med seboj spoznajo in si vzajemno pomagajo. Pristopen naj bode vsakomur, ki je varčen in pošten, udeleži naj se ga tudi prosti delavec.

Vsak deležnik pristopi za pet let. Vsi deležniki, ki so pristopili v teku enega leta, t. j. od 1. novembra do drugega 1. novembra, tvorijo eno družbo, en odsek. Vsak odsek upravlja se za-se, deli zgubo in dobiček za-se. Delež znaša 130 (sto trideset) gld., ki se vplača ali naenkrat, ali v tedenskih obrokih po 50 krajcarjev, ali štirinajst-dnevnih obrokih po goldinarju, ali štiritedenskih obrokih po 2 goldinarja za naprej. Na vsak delež izplača se konec petega leta 150 gld. in poleg tega čisti dobiček, koji odloči občni zbor deležnikov. Zadruga dovoljuje na vsak podpisan delež 150 gld. posojila ali predjuma, seveda proti primernemu poroštvu: na vrednostne papirje, predznanbo na plačo, na knjižne terjatve trgovcev in obrtnikov tudi brez tega. Kolikor deležev po 130 gld. kečo podpiše, tolikokrat po 150 gld. se mu sme dovoliti predjuma. Predjem se vrača s tem, da se vplačajo tedenski obroki po 50 kr. na delež, po 21 na obrestih in deležnini takó, da plačuje vsak predjemnik po 71 kr. na teden za vsakih 150 gld. predjuma. V teku petih let je povrnil predjem z vplačanim deležem in dobi čistega dobička, kolikor deležniki, ki niso potrebovali predjuma.

Zadružniki, ki stanujejo v Gorici, morajo plačevati v uradnih urah pri zadrugi, Semeniška ulica št. 1, pred škofijo, v prvem nadstropju. Zunanji zadružniki plačujejo svoje doneske ali ondudaj, ali po želji dobé poštne položne liste ter plačujejo pri svojem poštenem uradu, ali po želji tudi pri zadružnih pooblaščenih, kateri se imenujejo po potrebi v različnih občinah in razglasé v društvenih časopisih „Soča“ in „Primorski List“. Iz tega se vidi, da je trgovsko-obrtna zadruga pristopna vsakomur po celi deželi, posebno malemu obrtniku in delavcu. Zadruga

sprejema tudi hranilne vloge od vsakogar, tudi nedeležnika, po isti poti ter obrestuje vloge za sedaj po 4½ %.

Prva in neobhodna podlaga razvoju trgovine in obrti je varčnost in mejebojno zaupanje. Na tej podlagi se je ustanovila trgovsko-obrtna zadruga v Gorici ter storil prvi korak k gospodarski samostojnosti. Iz uspeha te zadruge izvidi se, ali je goriški trgovec in obrtnik razvit in unet dovolj, da se prestopi k ustanovitvi večjih trgovskih in obrtnih podjetij.

Z ustanovitvijo in razvojem teh še-le postanemo gospodarski samosvoji.

Kličemo torej vse prave rodoljube na narodno gospodarsko delo! Družimo svoje denarne moči! Z močnim denarnim zavodom v svoji sredi zmagamo v kratkem vse gospodarske ovire! Poučujmo neuke rojake, dramimo nebriznike! Ni novec ne sme odpasti od nas brez koristi za nas! Razumniki, duhovniki, učitelji, občinski zastopniki: na delo za narodno gospodarski prosep! Vodite ljudstvo v domače zavode, svarte je pred najetimi priganjači, ki je tolikanj nadlegujejo in zapeljujejo v ptuja društva, v oderuške roke! Od tam prihaja le škoda zapeljancu in celi slovenski deželi, ne pade ni novec plodno na domača tla.

Trgovsko-obrtna zadruga je ljudski zavod; plod, ki ga obrodi, je namenjen ljudstvu, ki ga je ustanovilo! V blagor in prosep domačega ljudstva in obrtništva naj se vrši vse njeno delovanje, obrača ves čisti dobiček!

Podpisano ravnateljstvo zanaša se na Vaše blagorodje, da podpirate ravnateljstvo s tem, da vabite deželane k pristopu in podpisu deležev in prijave naznanite zadružnemu uradu, da dajate ravnateljstvu na prošnjo potrebna pojasnila in poročila in da konečno zastavite svoj vpliv in delate na to, da trgovsko-obrtna zadruga v najkrajši dobi dospé do onega razvoja, kateri odgovarja potrebam in naravnim razmeram.

V Gorici, dne 7. oktobra 1897.

(Sledijo podpisi ravnateljstva).

Domače in razne novice.

* Posl. grof Alfred Coronini se je izjavil dopisniku „Budap. Tagblatt“, da se slovanska kršč. narodna zveza glede provizorija še ni končno domenila, kakšno stališče hoče zavzeti, ter dejal: „Kdor meni, da bo naša stranka vladi sledila čez drn in strn ter jednostavno glasovala vse vladne predloge, se zelo moti. Naše stališče nasproti vladi in večini se ni pojasnjeno in pred vsem mora vlada izpolniti naše opravičene zahteve, predno se sploh more govoriti o podpori nagodbenega provizorija z naše strani. Sedaj je to vprašanje docela nerešeno. Naše zahteve — pravi grof Coronini nadalje — so kulturne in materialne narave, in naša stranka dela z vso silo na to, da za vselej preneha dosedaj navadno protežiranje Italijanov v Primorju, in se končno izpolnijo opravičene zahteve tam živečih in veliko večino tvorečih Slovanov. Nadejamo se, da vlada ne bo gluha napram tem željam, kajti le od izpolnitve teh želja je odvisno, kako

stališče zavzamemo v prihodnjem vročem strankarskem boju. Upamo in pričakujemo, da vstreže vladni našim zahtevam. Res je, da vprašanje glede nagodbenega provizorija ni v najboljšem stadiju, toda to je stvar vlade, ki naj dobro presodi posledice, katere bi morale nastopiti, ako se provizorij ne reši pravočasno. Ker pa menim, da je grof Badeni popolnoma na jasnem glede državno-pravnih, političkih in gospodarskih posledic, tedaj tudi upam, da se bo končno našla pot iz sedanjega resnega in zelo težavnega stališča.

*** Slovenci in vlada.** — Iz poslanskih krogov se nam piše: Vsi avstrijski in ogerski lisli so te dni poročali, kar se je v parlamentu govorilo, da se je namreč mej vlado in jugoslovanskimi poslanci že doseglo sporazumljenje glede slovenskih in hrvaških postulatov, dočim se v resnici o slovenskih in istrsko-hrvaških postulatih še ni razpravljalo ne v izvrševalnem odboru desnice in ne z ministerskim predsednikom. Zategadelj tudi še ni dognano, kako stališče zavzema „Slovanska zveza“ glede nagodbenega provizorija. Sklep, da bode glasovala pri prvem branju za provizorij, nima prav nobenega pomena, ker »Zveza« nikakor ni pri volji, dovoliti provizorij, dokler ni razmerje mej njo in vlado pojasnjeno. „S. N.“

*** O volitvi v zavarovalnico za slučaj nezgod.** — Na prihajajoča nam vprašanja naznanjamo, da se kandidatje proglasijo pravočasno. Dotlej naj ne daje nikdo glasovnice iz rok. Zlasti velja ta opomin tudi okoličanom. Čujemo namreč, da letajo okoli laški agentje in skušajo izvabljeti glasovnice. Pozor torej!

*** Slavnost odkritja spomenika pokojnemu Dragotinu Martelanu.** — Iz Barokovelj javljajo, da je splošno zanimanje za to slavnost. To je znak hvaležnosti našega ljudstva, ki zvesto hrani blag spomin pokojnemu dobrotniku in prvoborniku svojemu. Slavnost bode gotovo dostojna Martelanovega spomina, ako ne po sijaju, pač pa gotovo po svoji iskrenosti in prisrčnosti. Nadajemo se, da se tudi tržaški rodoljubi v lepem številu udeležijo te ganljive slavnosti, saj je bil pokojni priden naroden delavec tudi po mestnih društvih slovenskih. Slavnost se bode vršila v nedeljo. „Ed.“

*** Ilustrovane slovenske dopisnice.** — V „Ed.“ citamo: Ko sem se pred dvema letoma preselila v Trst, naprosilo me je vodstvo sv. Cirila in Metoda, naj tudi v svojem novem bivališču ne pozabim družbe. Rada bi bila izpolnila željo slavnemu vodstvu, a nisem znala, kako — kajti beračenje postaja že jako — sitna stvar, ker so malone vedno jedni in isti, ki prosijo in ki dajejo. Za najvstrajnejšega in navdušenjega prosilca je mučno, ako mora nadlegovati v jednomer. Hoteča vendar kaj storiti za našo družbo, prišlo mi je na misel, da bi dala napraviti ilustrovanih dopisnic v slovenskem jeziku, ker jih dosedaj še nismo imeli v Trstu. Naprosila sem našega dičnega in od naših narodnih nasprotnikov toli črtenega in proganjanega očeta slovenske okolice tržaške, gospoda Ivana viteza Nabergoja, da mi pripomore do uresničenja te ideje, ki naj prinese družbi nekoliko koristi. In res, blagi vitez je vstregel moji prošnji, ter mi poslal svojo sliko z dovoljenjem, da smem isto porabiti za nakit namerovanim dopisnicam. Ganilo me je pismo, ki sem je prejela in v katerem pravi blagi mož: „Jako nerad dam sliko, ker s tem se me le spravlja v javnost. Ali, ker je namen plemenit in vzvišen, se rad uklanjam Vaši prošnji, želé Vam obilno sreče na Vašem podjetju!“ Da: naš dični Nabergoj je res plemenit po srcu in duši!

Obračam se torej do slavnega občinstva, da tudi ono posnema blagega Nabergoja ter položi mal dar v korist naše prevažne družbe sv. Cirila in Metoda s tem, da pridno sega po prvih slovenskih ilustrovanih dopisnicah. Za male novčiče, ki jih daruje družbi ob kupovanju dopisnic, imelo bode naše občinstvo zajedno tudi sliko našega slavnega voditelja in očeta okoličanskih Slovencev, vsem nam tolikanj priljubljenega gospoda Ivana viteza Nabergoja.

Dopisnico štirih različnih vrst, t. j. s pozdravom iz Trsta, voščilom za novo leto in godeve in ostale se samim napisom „Trst“. Te zadnje bi bile bolj za Slovence izven Trsta, ki si želé Nabergojeve slike v skupni sliki s Trstom. Tudi voščila so različna; prirejena so za osebe, ki se tikajo, in za one, ki se vikajo. Nadejaje se, da slavno občinstvo pridno poseže po dopisnicah in — ker je čisti dobiček namenjen naši dični družbi sv. Cirila in Metoda — tako izdatno prispé na pomoč tej družbi, beležim spoštovanjem: Marija Skrinjar.

Opomba: Oni, ki želé razprodajati dopisnice, blagovolijo naj se oglasiti pri podpisani.

*** „Slovenke“** 22 št. je izšla s nastopno vsebino: Kristina: „Taki so...“. Vida: „Jeseni“. Adolf Pahar: „Prva sreča“. Marica: „Iz dr. Dežmanovih spisov“. Anton Medved: „Odgovor“. Isti: „Človek v svojih sklepih“. Vilna Seidlova-Sokolova: „Dopis s Češkega“. Marica: „Denar in preča“. Kristina: „Ta zadnji hip“. Marica II.: „Kakšna naj bo soba za bolnika?“. Ista: „Duček in konjiča“. Književnost in umetnost. „Razno“. „Doma“. „Listnica uredništva“.

*** Volapük.** — Na Savi je bila nedavno temu oddana brzojavka glaseča s tako le: „Posoda danes odšla popoldne. Medved“. Ta brzojavka je došla z brzojavne postaje v Pazinu v nastopni obliki: „Poson ananes pei oniza moilne. Meuvén“. Je-li to — volapük ali sad zlovolje pazinskih brzojavnih uradnikov? Tako popačiti jedne brzojavke — čuudi je ista slovenska — niti ne bi mogli na Kitajskem, ako bi je ne — nalašč. „Ed.“

*** Pravo rodoljubje.** — Devetdesetletni starček, g. L. Serajnik, prošt v Tinjah na Koroškem, je poslal društvu „Gospodinjska šola v Ljubljani“ kakor ustanovnik znesek 30 gld. Gosp. darovatelj je še v dobrem spominu vsem udeležencem „vseslovenskega shoda“, ki je tudi tedaj dal lep vzgled pravega slovenskega rodoljuba. Ta izgled naj bi posnemali vsi slovenski petičniki in naj bi dajali po svoji moči za prepotrebne narodne in gospodarske svrhe! „Po Ed.“

*** Nova pijača zoper mrzlico.** — Izvrsten pripomoček zoper mrzlico je Kathreinerjeva sladna kava, navadno imenovana Kneippova kava. To je spoznal gospod dr. Pragner v Erbfeldu. Opazil je namreč večkrat pri mrzličnih boleznih, da mnogim bolnikom, otrokom in odraslim osebam, ni ugajala navadna voda, pa tudi ne z malinovcem ali s citronovim sokom, če so jo pili za žejo dalje časa. Nekoliko si jih je zazelelo požirek kave, ki jim pa seveda ni koristila zaradi hude vročine; kajti zrnasta kava, kakor je znano, razgreva in razburja. Dr. Pragner pa si je pomagal s pijačo, ki je neškodljiva, ali po okusu zelo podobna zrnati kavi; zapisal je namreč Kathreinerjevo kavo, katero je moral bolnik piti mrzlo. Vedno je mrzličnim bolnikom ta pijača pomagala žejo, pa tudi dobro jim je del njen užitek, ko so zadostili svoji želji po navadni kavi, ki je prepovedana v bolezni. Sladna kava vpliva torej tudi na počutke bolnikov. Veseli ga, da se mu je izpolnila želja, in to pomaga, da hitreje ozdravi. Za bolnike, ki jih kupa huda vročina, je primešati mrzli ali hladni sladni kavi eno ali dve žličici citronovega soka. Tudi ta pijača je že izvrstno pomagala pri pljučnici, gripi (influenca), davici, vnetici bezgalk, vnetici in trganju, mrzlici pri ranah in pri želodčni oteklini. Ker je Kathreinerova sladna kava prav po ceni, si more tudi najubožnejši človek pripraviti to pijačo zoper mrzlico, imovitejšim pa je tudi nadomestek za nezdravo zrnato kavo, ob enem pa se v bolezni lahko privadijo tako zelo ugodni sladni kavi, da jo potem pijo tudi zdravi čisto ali vsaj kot jako okusno primes z zrnato kavo.

*** Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Celju** je po državnem poslancu čast. gospodu Jožefu Žickarju predložilo dve prošnji državnemu zboru in sicer eno gledé upeljave nedeljskega počitka v odvetniških in notarskih pisarnah, drugo pa glede zavarovanja za starost in onemoglost zasebnih uradnikov sploh; slednji prošnji pridružili so

se tudi zasebni uradniki ptujski in sevnjski. — Ti prošnji pa niste edini, ki so se v teh zadevah že predložile državnemu zboru, a visoka vlada vkljub vsem prošnjam in resolucijam se do danes v prid zasebnih uradnikov ni druzega storila, kakor da je — in to že pred dvema leti — nabirala neko statistiko, ktera naj bi bila za podlago zavarovanju za starost in onemoglost zasebnih uradnikov. Za to statistiko je izdala nekaj tisočakov, in ne moremo umeti, kako je mogoče, da pusti to stvar tako dolgo počivati, če ji je res bilo mar, da pomaga mnogoštevilnemu in popolnoma brezpravnemu sloju svojih podanikov. Ravno tako je glede nedeljskega počitka v odvetniških pisarnah vlada povprašala pri nižjeavstrijski odvetniški zbornici za njeno mnenje, in je dobila za splošno upeljavo nedeljskega počitka povoljni odgovor, vkljub temu se ni sluh, bode li nedeljski počitek v odvetniških in notarskih pisarnah postavno upeljan ali ne. — Ne moremo si misliti, da bi tej nedolžni in opravičeni zahtevi odvetniških in notarskih uradnikov vlada ne mogla ali pa ne hotela ustreči. — Odvetniškim in notarskim uradnikom pa priporočamo, da se oklenejo tesno svojega društva, ker z združenimi močmi bode vspeh tem gotovejši. „Dom.“

*** „Primorec“ trikrat na mesec.** — Z novim letom nameravamo izdajati „Soco“ dvakrat na teden za znižano ceno 6 gld. na leto. — „Primorec“ pa trikrat na mesec le za ubornih 1 gld. 20 kr. na leto, plačevanih vedno za vse leto naprej. Takó cenega časopisa ne bo na Slovenskem!

Poskrbimo pa za to, da bosta obširnejša oddelka „Narodno gospodarstvo“ in „Raznoterosti“. Vrhu tega bomo prinašali lepih povestij, katerih imamo mnogo na razpolago. Sploh bomo obračali vso skrb na to, da bo prinašal list vedno bilo najraznovrstnejših novic.

„Primorec“ se tiska v 2100 iztisih. To število nam omogoča izdajanje po 3krat na mesec za samih 1 gld. 20 kr. na leto. Toda treba bo točno plačevati! Zategadelj opozarjamo vse dolžnike že zdaj, naj do novega leta prav gotovo plačajo svoje zastanke in poteni naj pošiljajo po 1 gld. 20 kr. za celo leto naprej! Red mora biti, sicer ne bo mogoče naprej! Prosimo torej!

*** Prijatelji kegljanja** se vabijo, da pridejo jutri (v sredo) zvečer ob 8. uri k Vaňeku na pogovor.

*** Slavna županstva**, katerim smo doposlali okrožnico radi koledarja, a je niso še vrnili, prosimo uljudno, da jih nam kmalu izpolnjene vrnejo.

*** Uzorce pravil „Vzajemno-zavarovalnega društva za zavarovanje živine“** ima „Goriška Tiskarna“ v Gorici.

Osebné vestí. — Deželnosodna svetnika gg. Milovčič in Okretič sta že na svojih mestih v Gorici. Gosp. sodnik Primozič Matej je tudi že v Tolminu. — V Gorico sta došla dalje g. svetnik Zörner in namestnik drž. pravdnika g. Andr. Jegič. — Gosp. svetov. tajnik Bartolomei je prevzel pri preturi referat g. dr. H. Tume. Gotovo bo zdaj zopet vse laško! Bomo videli! — Sin bivšega predsednika, sodni pristav g. dr. Jakob Šbisà, je premeščen v Gorico. (Zdaj ni v Gorici niti enega pristava ali svetovalstvenega tajnika, ki bi bil Slovenec. Gospoda, takó ne pojde! Ali mar menite, da bomo še nadalje mirno gledali, da niti eden preiskovalni sodnik ne zna pošteno slovenski?!)

Črnogorski knez. Njegova Visokost Nikola I. je potoval 10. t. m. s ponočnim vlakom mimo Gorice v Monzo. Spremljala sta ga pobočnika Gjurič in Popović.

Pri c. kr. poštnem uradu v Mirnu se otvori 1. januarja 1898. tudi brzojavna postaja.

Kdo bo nadškof v Gorici? — Ljubljanski „Slov. List“ je priobčil te-le zares senzacionalne vrstice: „Č. gosp. dr. Fran Sedej je baje odklonil kandidacijo za nadškofijsko stolico v Gorici, in govori se, da bode postal goriški nadškof dr. Mahnič.“

Nam se zdi, da je prenagljena prva in druga sodba. Veleučeni g. dr. Sedej naj-

Artur Makutz

klepar

v Ozki ulici št. 1 v Gorici.

priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in na deželi za razne kleparske dela.

Trgovec in krojaški mojster

FRANC NOVIČ

v ulici sv. Klare št. 6 v Gorici
izdeluje

obleke po meri po najnižji ceni,

prodaja vsakovrstno sukneno in domače blago. Priporoča se p. n. gospodom v Gorici in na deželi, kakor tudi častiti duhovščini za blagohotno podporo.

Prvi in najstareji

fotografično-umetniški zavod

Antona Jerkiča v Gorici na Travniku

(poleg nadškofije št. 11)

prevzema vsa v fotografično stroko spadajoča dela do naravne velikosti; izdeluje fotografije na porcelan, na broše (najnovejša iznajdba), na žido, platno itd., akvarele, oljate slike; posnema po starih fotografijah pomanjševalno ali povečevalno na najokusnejši način. Neprekos-
2 livo delo jamči. Cene poštene. 26—2

Edino

v stolni ulici št. 13 (Via del Duomo)

nasproti veliki cerkvi

je velika zaloga raznovrstnega manufakturnega blaga po najnižji ceni.

Za obilno obiskovanje se toplo priporoča

E. Šusteršič & C.

Velika zaloga

kmetijskih in drugih strojev, pomp za vodnjake, decimalnih vag in plah za pokrivanje vozov

iz tovarne Bertold Kraus v Pragi
se nahaja

v Gorici na Travniku št. 16 (zadej).

Vaclav Zima,

izdelovalnica gospodarskih strojev v Přepychach u Opocna na Češkem. izdeluje kot posebnost

Čistil. mline za žito

po svojem patentovanem izumu. Mlini so znani v novejši dobi kot najboljši.

Slamoreznice z noži notri brušenimi, ki so pripoznane kot najboljše, kakor tudi
57 4—4

Žitni drobileci z mlinskimi kamni

svojega patentovanega izuma, ki se od drugih močno razlikujejo, se lože gonijo in bolje delajo.

Univerzalni brzi pralni stroji z žmikalniki, ki so neizogibni za vsako hišo, ker se z njimi pri pranju polovico prihrani.

Za vse svoje izdelke jamčim najboljšo jakost, solidno postrežbo in zelo zmerne cene. Genike pošiljam na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Slovenci, podpirajte le svoje trgovce, obrtnike, zdravnike, odvetnike itd., držite se strogo gesla „Svoji k svojim!“

Sodar Franc Rusjan

v ulici Vetturini 9. — Gorica — (v hiši kje je ljudska posojilnica) priporoča se gg. trgovcem z vinom in vinogradnikom za izdelovanje novih in popravljane starih sodov in izdelovanje vseh, v njegovo stroko spadajočih del. (cl.)

Podpisani naznanja, da je otvoril v Podgori b. št. 185, lastno izdelalnico raznovrstnih testenin kot so n. pr. makaroni, rezanci, biguli i. t. d. (cl.)

Priporoča se svojim rojakom v Podgori in drugod za obilna naročila. **Jožef Bizaj.**

Franjo Jakil

Tovarnar kôž v Rupl

zaloga v Gorici Rabatišče 2.

Ivan Reja

časni oskrbnik vinarskega in sadjarskega društva za Brda s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20. in gostilničar „Alla Colomba“ v Gorici, na voglu ulice Morelli. Priporoča se rojakom v mestu in deželi.

ANTON OBIDIČ

čevljar v Semenški ulici št. 4 se priporoča Slovincem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Jožef Rojic - Čerin

v Cerknem

prodaja 20° pristni brinjeve (liter po gld. 1-10) in brinjevo olje (deka 2 kr.)

Zaloga piva iz prve kranjske eksportne pivovarne T. Frölich-a na Vrhniki pri Ljubljani — priporoča izborno pivo v sodkih in steklenicah — rojakom v mestu in na deželi. — Zastop in zalogo za Gorico in deželo ima **Joško Rovani** v Rabatišču št. 18.

Anton Vodopivec

gostilničar

„pri petelinu“ v Trstu via Ghenga št. 7. (zraven j. kolodvora), ima zalogo vipavskih vin v Prvačini pri Gorici.

IVAN DEKLEVA

veletržec z vinom,

ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin. Cene zmerne.

Pek Karol Drašček

priporoča

pekarijo v Riva Corno 4 in podružno prodajalnico kruha v Semenški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici

Solkanska ulica 9

priporoča pristne čebelno-voščene sveče kg po gld. 2-45. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabših vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gld. 1-20, 1 gld., ter 50 kr. kg. Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko

Vrtna ulica št. 8.

priporoča v sodkih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih in istrskih in dalmatinskih vinogradov. Cene zmerne, postrežba točna. Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 23

priporoča

svojo trgovino raznih jedilnih potrebščin. Postrežba točna.

Ambrož Furlan

v Tržaški ulici št. 4

priporoča svojo trgovino jedilnih potrebščin in domačih pridelkov.

Tovarna vinskega kisa

K. Makuc

v Rabatišču št. 20 v Gorici se toplo priporoča trgovcem na deželi.

Anton Koren

Gospiska ulica 4

priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Saunig & Dekleva

glavna zaloga „B a m b u s“-dvokoles iz graške tovarne in zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev itd., v nunski ulici št. 16. — Popravljalnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunski ulici št. 14.

Hausner & Lokar

tovarna usnja v Mirnu pri Gorici.

Zaloga in prodaja na drobno v

Gospiski ulici št. 9.

Klobučar Anton Fon

v Semenški ulici

priporoča svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilnico preskrbljeno z izborn. vini.

Andrej Jakil

Tovarnar kôž v Rupl

p. Miren.

Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Jožef Novič krojač

Gospiska ulica št. 21

se priporoča častiti duhovščini in ostalemu občinstvu v Gorici in na deželi za razna v krojaško obrt spadajoča opravila. Izdeluje po meri točno in po raznih cenah.

Tovarna piva Fran Waňek

na Goriščeku

priporoča svojo zalogo goriškega piva.

Najnovejše stroje za pripravljanje živinske piče, kakor:

stroje za rezanje zmesi — reznice za repo in krompir — mline za drobljenje in mečkanje — za parjenje živinske piče — prenosljive štedilne kotlene peči z emajliranim ali neemajliranim vložnim kotlom, stoječe ali vozeče, za kuhanje in parjenje živinske piče, krompirja, za razne gospodarske in domače potrebščine itd., dalje: stroje za turšico lušiti (rob-kalnice) — čistilnice za žito — trijere — stroje izbiralnice stiskalnice za seno in slamo, z gonjo rokah, stoječe in vozeče izdeluje in razpošilja jamstvom izvanrednega dela, pri najizvrstnejem in pajpripoznanejem izdelovanju

Ph. Mayfarth & Comp.

e. kr. izr. priv. tovarna

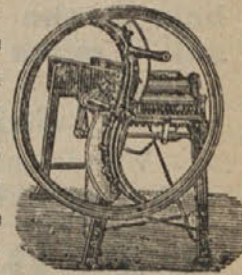
za kmetijske stroje, livarna za železo in kovačnica na paro,

Dunaj, II. Taborstrasse 76.

odlikovana z nad 390timi zlatimi, srebrnimi in kovinskimi svetinjami.

Ilustrovani katalogi in mnogo priznanih pisem so na razpolago brezplačno.

Iščejo se zastopniki in preprodajalci.

V vsakem poštno oddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene penudbe pod „V. u. G.“ Gradec, poste restante. 183

Najlepše darilo!

Prešeren — Poezije,

s sliko slavnega slovenskega pesnika. Vezanje je elegantno v usnji z zlato obrezo. — Cena samo gld. 1.— s poštnino gld. 1.05.

Jenko Simon, — Pesmi,

1. zvezek, s pesnikovo sliko in 9 drugih krasno risanih slik; vezanje je elegantno v usnji in zlato obrezo. — Cena samo gld. 1.— s poštnino gld. 1.05.

Drugi zvezek, ki bo obsegal do sedaj še ne izdane pesmi, izide v jeseni.

OTO FISCHER,

knjigotržnica v Ljubljani
Kongresni trg.

S. 164 — 26 — 1
P. 57 (Cl.)

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom
v stelni ulici št. 2. v Gorici

(tam, kjer je tobakarnica)

priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz tovarne **ARNOLD & GUTMANN** z Dunaja. Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in Metoda.

Seznam blaga

tvrdke

G. Ferd. Resberg

v Gorici.

Glavna zaloga:

v **Kapucinski ulici št. 11**
(stara cukrarna).

Podružnica: na Kornu št. 2

(Attemsova palača).

Doslej ima v zalogi to-le blago:

**Sladkor — kavo — riž — mast
poper — sveče — olje — škrob
— ječmen — kavino primeso —
moko — gris — drobne in de-
bele otrobe — turšico — zob —
sol — moko za pitanje — kis
— žveplo — cement — bakreni
vitrijol itd.** 169—1

V podružnici na Kornu prodaja tudi
moko, otrobe, ovs, turšico itd.

3 E. Riessner 3

Nunske ulice št. 3 nasproti cerkve
priporoča slavn. občinstvu

nagrobne vence

z umetnih cvetlic, biserne vence, trčkove
z venci z napisom ali brez v vseh
barvah, v največji izbiri in po naj-
nižjih cenah. 291, 3—1

Ed. Pavlin v Gorici

v Nunskih ulicah

št. 10

nasproti gostilne
„Belega zajca“.

Usoja si priporočati preč. duhovščini in slavn. občinstvu svojo

veliko zalogo nagrobnih vencev

vsake vrste, kakor tudi biserne; rož za cerkev, palm, cvetkov za nove maše in poroke, voščenih sveč, križme, čevlje, nogovice, rakev (truge) vsake velikosti, zlatih črk i. t. d.

Vse po nizkih cenah!!!

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda

v Gorici

se priporoča za-
sebnikom,
krčmarjem
in drugim.

Prodaja naravne in pristne briske pridelke
po zmernih cenah.

Zaloga pristnih brislih vin.

DESERTNA VINA.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej.
Uzorce vin pošilja na zahtevo.

Sedež društva je v Gorici: ulica Barzellini št. 20.

Ivan Domicelj

trgovec z jedilnim blagom

v Korminu

na glavnem sadnem trgu (bivša hiša Pallova)

priporoča svojim rojakom

**sladkor, kavo, riž, olje, kameno olje,
moko, otrobe, vsakovrstne sveče iz
Kopačeve tovarne, potem špirit vinski
in domače žganje. Dalje prodaja vi-
trijol (modro galico) in pravo roman-
sko trtno žveplo, narodne žveplenke.**

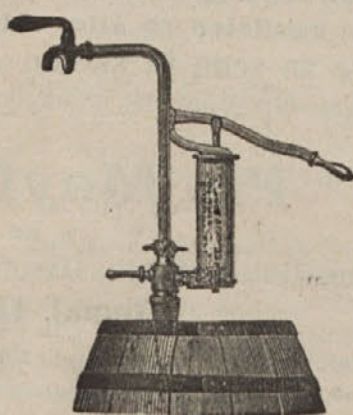
Vse prodaja po tako zmerni ceni, da se ne
boji tekmovanja (konkurence). 143

Veliki prazni sodovi

iz Srbije,

iz hrastovega lesa z želez-
nimi obroči, od 2, 7, 20 30
do 70 hektov, **6-7 cm. de-
belosti** v glavi, popolnoma
zdravi, so na prodaj. — Natanč-
neje poizvedbe, pri uprav-
ništvu, ali v hiši na Franc
Jožefovi cesti št. 9. pri g. L.
Steru.

216 7—1 S. 78 3—1 P.

JOS. VINDYŠ

tovarna strojev in livarna

Praha - Smichov, Vinohradská ulica št. 94.

priporoča

patentne stočilne stroje

brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem
steklenic.

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpe, čistila za steklo-
nice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni von-
tili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlitka, medenine ali železa od
najmanjšega do največjega obsega.

Geniki na zahtevo brezplačno.

Vozniki v Gorici in z dežele, pozor!

Sedlar

Valentin Ferjančič

naznanja, da je odprl svojo

241

sedlarsko delavnico

v Gorici

v Vrtni ulici v hiši grofa Thurna
nasproti odprtemu sadnemu trgu.

V svoji delavnici prodaja vse potrebščine
za zasebnike, voznike, jahalce, torbice, kovčge
itd., izdeluje navadne in najfinejše vprege in
oprave za jahanje.

Priporoča se toplo svojim rojakom v
Gorici in z dežele.

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče
zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Ivan Drufovka

trgovec v Gorici na Travniku
ima zalogo vsakovrstnega blaga
in čevljarskih potrebščin.

Podružnica za usnje, železnino in razno
blago v Sežani.

Postrežba kolikor le mogoče točna.
Naročila z dežele izvršujejo se z naj-
večjo skrbnostjo.

Cene zmerno.

Anker 25, 25-16

Liniment. Capsici compos.

iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano kot **izvrstno bol ubla-
žujoče mazilo**; za ceno 40 kr., 70
kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah.
Naj se zahteva to **splošno priljub-
ljeno domače zdravilno sredstvo**

vedno le

Richterjev Liniment s „sidrom“

kot edino **pravo** in vzame
le tako steklenico, ki je pre-
videna s „sidrom“ kot znano
zaščitno znamenje.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v Pragi.

brže ni imel se prilike, da bi mogel ponudbo odkloniti, — a da bi postal nadškof v Gorici mož, ki je uzročil tu že velikanske razprtije in razdraženost v celi deželi, tega ne verujemo.

Učitelj Golja pred c. kr. najvišjim sodiščem na Dunaju. — Te dni smo prejeli novico, da se bode vršila razprava pred zgoraj navedenim sodiščem dne 13. novembra t. l. o pritožbi ničnosti, katero je zglasil g. učitelj Golja, oziroma njegov zagovornik dr. Stanič. Ta je prva razprava na Dunaju o letošnjih volilnih izgredih z Goriskega; tukaj so že vse končale. Kako ta razprava konča, nam pokaže bližnja prihodnost.

„La direttissima“ — Imajo jo, to toli zaželjeno železniško zvezo Červinjana z Benetkami. Svečano so jo otvorili v nedeljo. Dr. Pajer je šel doli v Červinjan že v soboto, kjer „si apprestava a fare stupendamente gli onori di casa agli ospiti“. (Glej poročilo v „C.“) Dan prej je šla iz Gorice mestna godba in pa „un' infinità di signori e signore“ (Ni bilo sile ne!) — Navzoča je bila skoro sama laška konsorterija z deželnim glavarjem vred; drugi so se tem slavnostim izognili... Celó sloviti dr. Gambini iz Istre je prišel k otvorjenju te železnice! Zakaj neki?... V Nogarju so delili take listke:

Le popolazioni
Di Cervignano — S. Giorgio
figlie della stessa madre
sorrise del medesimo cielo italiano
su terra friulana
possano
cogli intenti commerciali

ognor più stringersi quali sorelle.

Mein Lieben, was willst du noch mehr? In kako previdno je povedano vse!

Ko je došel jutranji brzovlak v Tržič, je bilo poslopje vse v zastavi; mimogredé bodi povedano, da avstrijske ni bilo nobene, kar sicer nas nič ne briga! Ali je bila na celi črti kaka avstrijska zastava, tega ne vemo.

V Červinjanu so sprejele slavnostni vlak belo oblečene deklice z rdečimi in zelenimi trakovi odličene. O, kakó so se topila vroča patrijotiska srca pri pogledu na te „figlie della stessa madre italiana“!

Pri banketu v Červinjanu je spregovoril predsednik dr. Pajer prvo napitnico italijanskemu kralju. Govor je bil neprimerno dolg, poln bobnečih fraz, katerim so sledili čisto „applausi entusiastici“, kakor poročajo lahonski listi; dr. Pajer je govoril v njihovo popolno zadovoljstvo. In ko je končal z vsklikom „Evviva Sua Maestà Umberto I., Re d'Italia! Evviva, evviva!“ — tedaj je nastal tolik vihar, katerega lahonski listi niti popisati niso mogli. Niti naš povladni „Corriere“ ni mogel najti besed, da bi popisal prizore, ki so sledili tej napitnici. Radi verujemo!

Govor dr. Pajerja so prinesli vsi listi doslovno; in pripisujejo mu veliko važnost, velik pomen. Tudi naš polvladni „C.“ ne dela v tem pogledu izjeme.

In da se držimo točno poročila v polvladnem „C.“, povemo, da zastopnik benečanske železnice Benediti je spregovoril napitnico našemu presv. cesarju, — „applaudito pure“, dostavlja modri „C.“ Kaj je govoril ta gospod, ne vemo, ker napitnici na našega presv. cesarja so posvečene tudi v tem polvladnem listu le — tri vrstice! No, vemo vsaj to, da ta napitnica je bila vsaj „applaudita pure“! Kolika milost!

Dostavljamo le še, da so izostale vse višje uradne osebe. To je sicer malce nemilo dregnulo nekatere gospode, no zato pa je bila slavnost toliko bolj čisto — italijanska. Nesreča se ni pripetila nikaka.

No, zdaj jo imajo, direttissimo. Radovedni smo, koliko bo koristila Gorici, ko se takó grozno ogrevajo za njo tudi mnogi Goričani.

Na otroke se spravljajo. — Ako napravi slovenski otrok kako otročarijo, takoj pride vse v lahonske liste; ako ni takih slučajev, si jih pa izmislijo — in potem kriče: Glejte, tako se vzgajajo slovenski fantiki!

Odgovarjamo: Pometajte pred svojim pragom! V svojih vrstah imate toliko potepuhov, ki so že danes zreli za vislice, da Gorica dobi kmalu poleg „luogo di cura“ še neki drugi malo manj časten naslov. Naše otroke pa le pustite v miru, ti naj vas prav nič ne skrbijo!

Pregledni (kontrolni) shod v Gorici dne 17. oktobra t. l. se je vršil v tuk. c. kr. vojaškem preskrbovalnem skladišču za one odslužene vojake, ki spadajo pod gorisko mesto in tiste, kateri so stalno tu nameščeni.

To ni nič novega, ali novo in nečuveno je to, da vkljub temu, da nas je bilo polno slovenskih odsluženih vojakov, ki smo na vprašanje c. kr. nadporočnika Goglia (!) vzdignili roke, da ne znamo ni nemškega ni laškega jezika, se nam vendar ni razlagalo in nas podučilo tudi v slovenskem jeziku, dasiravno smo zahtevali. Ali gosp. nadporočnik Goglia res misli, da v Gorici ni Slovencev? Za par Nemcev je govoril nemški, za več kot 50 Slovencev pa ni hotel govoriti slovenski.

Protestujemo proti taki samooblastnosti gosp. c. kr. nadporočnika Goglia, četudi je goriski Italijan (!) in nam Slovincem neprijazen! Odslužen vojak.

Dostavek uredništva. — Ne dvomimo o resničnosti gornje novice. Prosimo gg. državne poslance, da storé potrebne korake na Dunaju proti takim nečuvnim odnošajem.

Krilanov večer. — V „Edinosti“ smo čitali dopis iz Celja, ki opisuje Krilanov (Jos. Pagliaruzzi) večer v dvorani „Narodnega doma“. Tam čitamo:

„Na odru se je prikazal aranžer večera, g. dr. Mohorič, s svojo mehko govorico, da pové, pristrčno pozdravivši goste, da je današnji večer prav za prav literaren večer, kateremu bodo sledili še drugi.

Specijelno za nočoj so bile zbrane Krilanove poezije, katerih najlepše so deklamirale naše dražestne gospice.

Take deklamacije so bile čisto plen šaljivim listom, češ: to so se dolgočasili poslušalci ob mehničnem — zevanju!

Ne nameravam rezati poklonov našim deklamovalkam, radi tega konstatujem z žurnalistično suhoparnostjo, da ni nihče zeval, da se ni nihče dolgočasil na Krilanovem večeru, pač pa je bilo odobravanje toplo in splošno in so se ga udeleževali tudi stareji gospodje.

Nisem lepi Paris, in če bi ravno bil, bil bi vendar v zadregi, če bi moral kateri deklamovalki prisoditi palmo prvenstva.

Same ljubke prikazni, očarale so popolnoma svoje poslušalstvo, kar ni čuda, saj so deklamovalce dobro; da ni bilo vse prejednakomerno, skrbele so gospice same, ker jim je dopuščala različenost v temperamentih, da so glede živahnosti v govoru, kretanju, mimiki ter gest in naglasu lahko in rade v poštev jemale rek: varatio delectat.

Še nekaj sino opazili.

Našim gospicam teče slovenščina tako milo, tako čisto iz ustic, da si nakoplje res neodpušljiv naroden smrtni greh vsakdo, kdor bi direktno ali nedirektno zakrivil, da bi se iz teh ustic glasil drug jezik, nego slovenščina.

Pozor, galantni gospodje, varujte se narodnih grehov!

Po deklamacijah se je sukal mladi svet, a kar nas je starejih, opazovali smo ples s ptičje perspektive. To se pravi, poseli smo k taroku in vincu, ter se po svoje veselili s poskočno mladino, ki ni nehala prej, nego so se oglasili celjski petelin.

Na svidenje na drugem literarnem večeru!

Železnica čez Ture in Bohinj. — Z Dunaja brzjavljajo, da so že dovršena vsa pripravljavna dela in je pripravljen že tudi dotični zakonski načrt. — Čas bi bil zares, da bi enkrat začeli z delom za drugo železniško zvezo z našim mestom.

Dunaj 23. oktobra. Ministerski predsednik grof Badeni je raznim poslancem povedal, da predloži vladno predlogo glede zgradbe železnice čez Ture in nje podaljšanja skozi Bohinj še o tekočem zasedanju drž. zboru.

Uboj. — Dne 17. t. m. zvečer sta šla po ulici Formica 20-letni Karol Spangher, znan postopač, in 29-letni Jožef Paulin; prepirala sta se radi neke ženske. — Ločila sta se v jezi. Ali Paulin je šel domov po nož, vrnil se in zaklal Spangherja, da je ta umrl v malo minutah. Paulin je šel potem sam v zapor k sv. Antonu. — Spangher je isti malopridnež, ki je zlomil roko stavcu iz naše tiskarne.

Cirkus Henry. — Najboljši dokaz za izbornost tega cirkusa so mnogobrojno obiskane predstave. Tudi v prošlem tednu se je udeležilo predstav mnogoštevilno občinstvo, katero se je izborno zabavalo. Izmej točk pohvalno omenjamo res čudovito dresuro velikanskega slona, katera sama že človeka sili, se udeležiti predstav. Lepo je tudi videti dresirane pse, kateri točno izvajajo priučene posebnosti. Neprekosljivega krotitelja in vezbatelja konj se je pokazal ravnatelj g. Henry v točki, v kateri je nastopil s petimi konji; kakor je tudi miss Frida Cortelli imela srečo užiti mnogo pohvale o točki „Rimska ježa“ na 3 neosodlanih konjih. Z burnim ploskanjem je pozivalo občinstvo k večkratnem nastopu Monakovca Mr. Alfreda Loyal-a, ki je svoje točke bodisi na konju, kakor tudi pri tleh najizborneje predstavljal.

Cirkus ostane še nekoliko dni v Gorici. Kdor more, naj ne zamudi lepo priliko!

In zopet o naših Italijanih. „Ed.“ piše: Oficijozna „Reichswehr“ ima sedaj jako tesnih zvez z italijanskimi poslanci. Zjutraj za kavo dobivamo sleherni dan kako izjavo velemožnega italijanskega kluba. Jako častno je to za Italijane. Svet govori o njih in to je že nekaj. V zadnjo „Reichswehr“ so zopet poslali pismo, v katerem tolažijo grofa Badenija. Dobre duše to! Jutri bodo zopet tolažili — Nemce. Res, blage duše to. No, v tem pismu utegne biti mnogo resnice. Pravijo, da nimajo razloga, da bi premenili svoje razmerje grofa Badenija. To je: ostati hočejo dobri prijatelji! Verujemo! Pravijo, da Badeni ni storil dosedaj ničesar, kar bi moglo vzbujati nezaupanje med Italijani. To moremo potrditi tudi mi do zadnje pičice. In potem prisezajo: Dokler bode postopanje vlade do Italijanov tako, kakoršno je bilo do sedaj, nimajo Italijani nikakega vzroka, da bi delali vladi zapreke.

V teh besedah je lapidarno načrtan sedanji položaj nas primorskih Slovanov. Bodimo pa odkritosrčni tudi mi: ako ima ostati dosedanje razmerje, potem ne bi smatrali slovenskim poslancem onega, ki ne bi vsemi parlamentarnimi sredstvi reagoval proti takemu razmerju.

Zavarovalnica za slučaj nezgod in — — — Garibaldi. — „Edinosti“ se piše: Ravno sedaj se pripravljajo gospodje iz Trsta, Kranjske in Dalmacije na nove volitve v načelstvo tega zavoda, in ravno sedaj — ne morem si kaj, da ne bi obelodanil neke škandalozne stvari, o kateri sem se prepričal sam. Zavarovalnica si je nakopičila v kratkem lepega kapitala (česar ne morejo druga društva) ter dala zidati na „Pončani“ pri sv. Jakobu takozvane delavske hišice. Do sedaj jih je dogotovljenih 8 in 24 jih sezidajo še. Do tu ne bi bilo nič posebnega, toda boljši del pride šele Ker mi je bilo posla v onih hišicah, šel sem ter potrkal pri g. ravnatelju, katerega ne poznam osebno, (poznal ga bodem v kratkem, ker mi je obljubljen natančen popis njegovega delovanja). Ko sem vstopil, zagledal sem — in to baš nasproti vrat — Garibaldijevo sliko!!! Gosp. urednik! Poreče se, da to je denunciacija, ter da moramo spoštovati prepričanje drugih. Dobro, toda tu so naši delavski žulji, (po ogromni večini) slovansko-avstrijskih rok!! Zidajte hiše, nabirajte si kapital, a ne žalite nas še v domovinskih čustvih! Gospod, ki ima Garibaldija na častnem mestu, je gotovo tudi Lah. To nas ne briga dalje. Briga nas pa to, da bi na podjetjih, ki so se zgradila z našimi žulji, nastavljali vsaj ljudje, ki nas bodo spoštovali, ne pa izzivali! Slovani! Sedaj o volitvah je čas, da poveste svojo.

Veseliča ženske podružnice v Prva- čini se bode vršila z že objavljenim programom dne 31. oktobra pri vsakem vremenu. Čisti dohodek je namenjen „Solskemu domu“ v Gorici.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda bode imelo dne 31. t. m. ob 3. uri popoldne v Šmartnem pri Kojskem redni občni zbor. Dnevni red dobé gg. člani na dom.

Za brošurico „Primorski odnošaji v poslanski zbornici na Dunaju“ smo sprejeli do vključno 21. t. m.:

Gruden Ivan iz Idrije 5 gld. — Stotnik Skočir iz Kaneje položil na žrtvenik domovine 5 frankov (gld. 238). — Mankoč Jakob iz Trsta in dr. J. P. iz P. po 2 gld. — Lampe in Kocijančič iz Trsta gld. 120.

Po 1 gld.: Rešič Franjo Trst, Rebek Just Kotor, Trinajstič dr. Dinko Pazin, župnik Slavec Josip Repentabor, Trnovčev St. B. Trst, kaplan Šašelj Milko Vatovlje, Šabec Janez Trst, Čitalnica Il. Bistrica, velep. Švara Josip Komen. N. N. Koper, Gorjup Alojzij Prosek, županstvo Šempas, Hribar Ivan Ljubljana, Juvančič Lovro Dornberg, V. H. Rohrman Ljubljana, Praprotnik Avg. Lokve, Biček A. Trst, naduč. Bajc Anton.

Po 60 kr.: Zuchiat Anton, Valenčič Fran Stodorán M. (Sedlo), Furlan Anton. — Kurat Knaus Josip 55 kr. — Skolaris Anton 40 kr.

Po 50 kr.: Kralj Josip, kaplan Kovačič Alojzij Podbrdo, Manfreda Ignac, Bole Josip Reka, Grunter Janko, Medved Anton, Miklavčič Ivan, Rebek Andrej, Bitenc Ljubljana, Leban Valentin, Švigelj Fran in Nakrst Ivan, F. P. Šmarje, Sanein Ivan Zader, Renčan na Dunaju, Leban Vincenc, Kocijan Andrej Žirje (2 krat), Rovan Joško, Rovan Andrej, Batista Mihael Krk, Čehovin Florijan, Faganel Karol Ivan, Sotlar Jakob, Millonig Ivan, Tapel Franc, Kovačič Ignacij, Mikuz Anton, Starec Andrej, Živic pl. Ivanka, župnik Klopčič France, nu. Bergine Anton, Kristančič Janez, Makarovič Ivan, Sivec Ivan, Vrabec Anton, Biekar Josip, Kutiansky Marica, Hlača Fran, Bizjak Miha, Starec Jakob, „Kmetovalec“ Ljubljana, Tavčar Fran, Guštin Fr. in Luvin Peter.

Po 30 kr.: Frölich Štefan Gorica, Štolfa Anton (31), Germek Miha, Lozej Josip, Stucin Peter, Godina Franc, Prelec Štefan, Pregl Janez, Godina Stanko, Legiša Josip, Žvab Henrik, Markon Andrej, Nabergoj vit. Ivan, Uršič Franc, Sever Anton, Može Peter, Vrč Anton, Renčelj Jožef, Prhavec Gregor, Lah Viktorija, Prencis Fran, Bralno društvo Vel. Žablje, Mervič Jožef, Delavsko bralno društvo Postojna, Dolenc Anton, Čebren Jos.

Po 25 kr.: Po podgorskem obhodniku: Trpin Ignac, Attems grof. Matilda, Nemec Marija, Grauner Miha, Brezigar Miha, Bandel Alojzij, Pinter Josip (30 kr.); — Požar Miroslav, Sivec Anton, Pipan Janez, Mervič Anton, Krajnik Andrej, Valenčič Anton, Lasič Karol, Rebec Janez, Kariž Janez, Rebec Franc, Skok Ignacij, Skerl Alojzij, Waišel Franc, Bizjak Štefan, oddelek fin. straže Pulj, Šumi Janko, Cenčič Ivan, akad. društvo „Triglav“, Žuber Miha, Bakoršič Valentin, Gregorič Franc, Pavšič Janez, Miklavčič Alojzij, Bralno društvo Mengiš.

Še 3200 položnic je mejnarodniki „Soče“, „Primorca“ in „Edinosti“. Kdor ne more več, naj pošlje vsaj desetico!

Češki gostje v Gorici. — Te dni je došel že drugič v Gorico češki rodoljub z Dunaja c. kr. višji preglednik v železniškem ministerstvu gospod Josip Hora. Njegova rodbina pa je živela tu že šest let zapored po več tednov. Tudi zdaj so tu njegova soproga, hči Melanija, poročena z g. dr. Jos. Karáskom, urednikom „Pražských úředních listův“, ki je zdaj tudi tu iz zdravstvenih ozirov. — Gospod Hora bo praznoval te dni 35-letnico, odkar je v državni službi. Rodoljubni češki obitelji — čestitamo prav iskreno k tej domači slavnosti.

Poročilo deželnega odbora. — Prejeli smo te dni knjigo z naslovom: „Deželni odbor poroča deželnemu zboru poknežene

grofovine Goriske in Gradiške o svojem delovanju od zadnjega zborovanja do konca decembra 1896“. Tiskal Seitz; založil deželni odbor. — Za danes omenimo le toliko, da naslov se kaj čudno ujema z resnico. Deželni odbor poroča zboru, katerega ni; poroča pa zdaj o svojem delovanju od zadnjega zborovanja do konca l. 1896., ko je bilo potem še eno zborovanje! — Sploh bi moralo biti to poročilo res pripravljeno za vsako zborovanje, kar se zgodi le redko kdaj. Ako ni dovolj moči v deželni hiši, naj si jih preskrbé. Ali dokler bo deželna hiša le nekaka „Versorgungsanstalt“, ne bo bolje. Deželni glavar ima na vesti dejstvo, da postajamo v Gorici že smešni s svojimi deželnimi uradi! Toliko le mimogredé! Več bomo še govorili v stvarnem pogledu!

Pekovski mojstri v Gorici so izdali to-le naznanilo gg. odjemalcem: Vsled sporazumljenja pekovskih gospodarjev v Gorici se radi podraženja móke opusti dosedanja navada, darovati odjemalcem za dan Vseh svetnikov in o Velikinoči običajne pince oziroma hlebčke. Namesto tega bodo pekovski gospodarji darovali primerne zneske goriskemu zavodu „Istituto dei fanciulli abbandonati“! (To bi moralo veljati le za take peke, kateri simpatizirajo s tem zavodom; Slovenci naj ne pozabijo — slovenskih zavodov! — Ur.)

Volitve v Vrtojbi za tamošnje županstvo so končale. Po hudi nenavadni borbi so izvoljeni v III. razredu dolnji Vrtojččani; v II. Bukovčani in v I. so se razdelili mej gorjenje in dolenje Vrtojbe.

Buon appetito! — Rimski dopisnik „Sentinelle“ jej vošči, da bi izhajala dvakrat na dan, a brez zaplomb; za točna poročila iz Rima pa telefonske zveze med Rimon in Gorico. — Zares, strašno nas zanimajo laški polentariji!

Deželni zbor istrski je baje preložen iz Poreča v Pulj. S tem je vlada ustregla zahtevi slovanskih poslancev, ki niso bili varni v Poreču niti svojega življenja. O tem vladnem činu piše „Ed.“: S tem je ustrezno ne le iskreni, ampak tudi povsem opravičeni želji slovenskih in hrvatskih poslancev, katerim je bilo v Poreču pravo mučeništvo izvrševanje od naroda podeljenega jim mandata. Pulj je največje mesto, ima ugodno komunikacijo na vse strani in — kar je prvo — vladajo tam vendar nekoliko bolj — evropski odnošaji. Italijanska stranka, ki bi kmalu prišla ob veljavo, ako bi povsodi zavladali evropski odnošaji, ni mogla drugače, nego da je uprizorila prazno demonstracijo proti tej pravični odredbi. Četvorica laških deželnozborskih poslancev je namreč odložila mandate. Prazna demonstracija je to, pravimo, kajti gotovo je, da bodo zopet izvoljeni oni ali mesto njih jednako misleči jednako srditi in jednako — krivični, kakor je istotako gotovo, da dotičniki pojdejo potem lepo — v Pulj!

„Solski dom“. — Ker bi se nekateri gospodje radi seznanili s pravili „Solski dom“ in poprašujejo po glavnih točkah teh pravil, objavimo jih tukaj še jedenkrat na kratko: Društvo ima namen pospeševati vzgojo in pouk med Slovenci na Goriskem. V dosego tega namena obračalo bode svoje delovanje posebno na to, da bo priskrbljevalo slovenskim učnim in vzgojnim zavodom brezplačne ali cene prostore, dalje da bode oskrbovalo tem zavodom učno in vzgojno osobe, da bode ustanavljalo slov. učne in vzgojne zavode, da bode podpiralo take zavode in njih gojence in učence z denarjem in blagom ter prirejalo učne tečaje ter poučna predavanja.

Gmotna sredstva za vse to dobivalo bode društvo po vplačilih društvenikov, po radodarnih doneskih dobrotnikov, po volilih in zapuščinah in po čistih dohodkih veselice, zabav in predavanj.

Člani društva „Solski dom“ so pokrovitelji, častni udje, ustanovniki, letniki in podpiratelji. Pokroviteji so oni, ki plačajo najmanj 1000 gld., častni udje 500 gld., ustanovniki 100 gld., letniki, ki plačujejo na leto vsaj 5 gld., in podpiratelji, ki plačujejo letne doneske od 5—1 gld.

Pokrovitelji, častni udje in ustanovniki imajo pravico, da pridejo k občnim zborom, da pri njih glasujejo in volijo ter da so voljeni, letniki in podpiratelji pa nimajo pravice voliti in voljeni biti.

Drugi paragrafi govore o pristopu in izstopu društvenikov, o odboru, upravi, občnem zboru in razpustitvi društva.

Huda obsodba. — „Corriere“ od 14. t. m. je zabrusil Slovincem v obraz to-le obsodbo: „Kakó hočete, da vas bomo spoštovali drugi, ko sami sebe ne spoštujete!“ — Ali ni ta obsodba v mogočem resnična?! Kličemo vedno: „svoji k svojim!“ — ali vsi se ne ravnamo po tem geslu! Dolžnega spoštovanja med seboj pa izkazujemo res premalo! O tem bi se dalo mnogo govoriti! Naši nasprotniki nam včasih povedó marsikako skelečo resnico. Pobjesajmo se!

To je mož! — Krčmar g. Karol Reja na Dobravem, doma iz Vipolž, ima laški napis nad svojo krčmo! Neko nedeljo je bil ondi ples, a vstopnice so nosile besede: „Ingresso al ballo!“ — Brici, kaj vendar delate, ali spite, da ne vidite takih sramoilihih rečij v svoji hiši?! — Opozarjamo, da isti gospod ni v sorodstvu z našim goriskim rodoljubnim gostilničarjem g. Ivanom Reja.

To je župan! — „Corriere“ je pripovedoval, da neki slovenski župan v bližnjih hribih toži s pomočjo laškega odvetnika duhovnika in učitelja v svoji županiji, ki sta ga bojkotovala vsled tega, ker kupuje blago še vedno pri Lahih v Gorici. — Mi bi radi vedeli za ime tega vrlega župana! Kdor vé zanj, naj ga vendar naznani, da razširimo njegovo slavo dalje po svetu. Oni gospod, kateri ve nekaj več o temu županu, naj se oglasi v uredništvu.

Veljavno priznanje. — Dne 8. t. m. je bila pred najvišjim sodiščem na Dunaju rasprava o pritožbi ničnosti 10 Hrvatov iz Istre radi dogodkov pred Porečem. Generalni prokurator Scrott je zatrdil izrečno, da je splošno znano in da gotovo vedo tudi člani najvišjega sodišča o dogodkih med 10. in 16. marcem v Poreču, dogodkih, ki kažejo očitno, da Hrvatje niso bili varni one dni v Poreču. Dodal je še, da niti deželni poslanci niso varni pred napadi v Poreču.

Veliki dobrodelni bazar. — Sporočilo se nam je, da se priredi prihodnjega meseca dobrodelni bazar v Dreherjevem salonu v prid gospejinske podpirajoče družbe v Gorici. — Darove v to svrhu sprejemljetiče visokorodni gospi Oktavija pl. Bosizijeva (v glavarstveni hiši) ter de Bockslaff v ulici Proti soškemu mostu št. 23. — Slovenci smo sicer preobloženi — ker prepuščeni smo sami sebi — z narodnim davkom na vse strani, vendar: kdor more, naj doprinese žrtev!

Oddaja sadik iz erarskih drevesnic. — Od c. kr. okr. glavarstva v Gorici smo prejeli v ponatis to-le okrožnico, ki je bila razposlana vsem županstvom v okraju: Posestniki, kateri želé dobiti v jeseni 1897. ali spomladi 1898. iz erarskih drevesnic Primorskega gozdno, listnato požlahtnjeno sadno drevje ali sadne divjake, imajo uložiti prošnje do 30. oktobra t. l. po županstvu pri tukajšnjemu c. kr. okrajnemu glavarstvu. Oddajajoče sadike so: I. Jelovo drevje od 2—3 let, in sicer: bori, smreke, mecesne in ciprese. II. Listnato drevje a) od 1—4 let, in sicer: akacije, javori, gledičja, jesene, jelse, koprivce, lipe, murve (divjakov), kostanje, orehe, brestje. b) od 4—8 let, in sicer: javori, jeseni, orehi, jerebičje. III. Cepljeno sadno drevje od 3—6 let iz c. kr. sadne drevesnice v Pazinu (Istra) in sicer: jabolka, hruške, kajsi, breskve in murve. IV. Sadnih divjakov in sicer: jabelka, hruške, mandelne, češnje in kutne. Oddajale se bodejo: pod I., II. a) in IV. (izjemši akacije) navedene sadike brezplačno. Akacije po 1 gld. od tisoč; pod II. a) navedene po 3 kr. za kos; in pod III. navedene za ceno od 20 kr. za kos, oziroma 10 kr. in 3 kr. za manj imovite ali ubožne posestnike. V slučaju, ko bi stranke njim dovoljene sadike ne odnesle iz drevesnice v Gorici, imajo stroške za prevožno povrniti. Prepozno dosle prošnje se

bodo vpoštevale samo izjemši in takrat, ako bo zalog dreves na razpolagi. Prošnje za sadike, katere se želijo dobiti že v jeseni 1897., imajo se koj posebej predložiti.

Izpred sodišča. 44-letni Jernej Leban iz Prvačine je stal 19. t. m. pred sodniki v Trstu kar hkratu radi 4 deliktov: radi tatvine, radi javnega nasilstva, radi zločina proti pravosti in radi vagabundaze. Obsojen je bil na 3 leta ječe in se po prestani kazni odda v prisilno delavnico. — 25-letni Aleksander Pop je dobil 6 mesecev radi zločina sleparstva in poneverjenja. „Ed.“

Iz Skopega se nam poroča: Vkljub letošnje deloma slabe letine, določilo je tamkajšno županstvo, odnosno cerkveno oskrbnništvo, primerno svoto, ter naročilo g. Strnad-u slikarju iz Komna okrasiti cerkev Sv. Mihaela. Omenjeni mladi slovenski umetnik, je naslikal na strop tri slike: naša slovenska brata Sv. Cirila in Metoda, Sv. Mihaela arhangelja, in nad ogljani Sv. Cicilijo. V ravnoprešlem poletju je na tem res ukusno izvršenem delu moremo le čestitati mlademu slikarju, kajti po njem je cerkev na lepoto veliko pridobila. Naš znanec tudi preslika v Repentabor-skeji cerkvi presbiterij; nad velikim oltarjem; v sredi je na presno naslikana podoba vnebovzvetja Dev. Marije. Po izreku izvedencev je delo dobro, s katerim je zadovoljil vse, tako da moramo g. Strnad-a iz Komna za enaka dela častitemu slovenskemu občinstvu priporočati.

Potres. — Iz Zagreba poročajo, da je bil ondi dne 18. t. m. zjutraj močan potres, ki je trajal tri sekunde. Potres je bil valovit. Smer od severovzhoda proti jugozapadu. V raznih hišah so popadale podobe z zidov itd. Škoda ni velika.

„Narodni Listy“ branijo Čehom udeležiti se dobrodelne razstave na Dunaji. Že ime „avstrijska razstava“, pravijo „Narodni Listy“ priča, da hočejo Dunajčanje nakopičiti v svojem mestu vse, kar dobe dobrega v posameznih deželah, ter da hočejo potem s tem tujim perjem sebe okrasiti. Češke učejake in umetnike izpremeje kar nakrat v „avstrijske“ ter se potem hvalijo z njimi, kakor da bi bili njih last. — „Narodni Listy“ imajo vsekakor prav: Dunajčanje naj si ne prilaščajo slovanskih talentov in stvarij!

Legar v Idriji. — V Idriji se je pojavil jako opasno legar. 21 oseb iz krogov rudniških delavcev je že obolelo in bati se je, da se bolezen še razširi. Ker so bivališča onih oseb, katere so zbolele za legarjem, v bližini izvirka Golice, nastala je bojazen, da bi to škodljivo uplivalo na splošno zdravje. Radi tega se je dotični izvirek zaprl in se je pričela bakterjologična preiskava tega izvirkarja.

S Tolmiskega, je priobčil „Slov. List“ ta-le dopis: „Te dni je zapustil Tolmin g. Milovčič, c. kr. svetnik, in se preselil v Gorico. Nehvaležno bi bilo pozabiti moža in ne priznati njegovih zaslug. V kakšnem položaju je bilo c. kr. okrajno sodišče v Tolminu pred njim, je vsem še v spominu. Kar se tiče slovenskega uradovanja, je bil g. Milovčič jeden prvih, ki se ni ustrašil. Še kot najnižji uradnik v Istri se je drznil hrvatski in slovenski uradovati brez ozira na vihanje nosov v gorjenjih nadstropjih. — Dasi mu je bil bolj hrvatski jezik prirojen, vendar se je trudil kot c. kr. sodnik v Cerknem, da se je takoj privadil slovenščini. Kot sodnik v Tolminu in potem kot svetnik, je bil mož na svojem mestu. G. Milovčič je bil mož discipline in strogega reda. On je bil v svojem poslu brezobziren na zgoraj in na zdolej. Priviligovanja in prikupovanja ni poznal; kar je imel v srcu to mu je bilo v ustih. Zato pa se je zdel marsikomu preosoren in preoduren. Toda to strogo in natančno postopanje je bilo v veliko korist celemu sodnemu okraju. Pomisliti je treba, da je bil vedno prvi v uradu, za njim so šli še drugi. Ako pomislimo, kako se drugod godi, se pač srečnega lahko šteje okraj, kamor pride tak uradnik. Mi ohranimo g. Milovčiča v najboljšem spominu in čestiamo Gorici, da ga je dobila v svojo sredo.“

Za lovec! — Naznanjamo najemnikom, da naša tiskarna ima v zalogi „Spri-

čevala o ubiti divjačini“. Tako spričevalo mora imeti vsakdo, kdor nese na trg ali v dar kako divjačino. Osebam brez spričeval se zapleni divjačina.

Državno sodišče je odbilo pritožbo občinskega sveta tržaškega proti namestniški oziroma ministerski naredbi, s katero je bilo uničeno v obč. svetu sklenjeno razveljavljenje Nabergojevega mandata.

O političnem položaju so nas poučevale naslednje brzojavke po „Sl. N.“: Dunaj 18. oktobra. Politični položaj je jako resen, Vlada se je konečno udala zahtevi, naj se pojasni razmerje mej eksekutivo in mej desnico. Danes opoldne se je sešel izvrševalni odbor desnice na sejo, katere se je udeležil tudi ministerski predsednik grof Badeni in vsi trije člani predsedništva. Desnica je že v soboto dognala vse priprave za to odločilno posvetovanje, in ker je bil grof Badeni dobil od cesarja iz Budimpešte najobsežnejše pooblastilo, je konferenca začela takoj meritorno razpravljati o oglašanih postulatih.

Dunaj 18. oktobra. V parlamentu je danes jako živahno. Vse se zaveda velike važnosti današnjega pogajanja mej vlado in mej desnico. Poslanec dr. Kaizl je bil brzojavno pozvan iz Opatije sem. Zatrjuje se, da moramo biti pripravljeni na velike dogodbe, eventualno na to, da parlament dve leti ne bo zboroval.

Dunaj 19. oktobra. Današnja seja poslanske zbornice je bila nepričakovano hitro pri kraju. Levica je začela zopet obstrukcijo in o raznih peticijah predlagala glasovanje po imenih. Pri tretjem glasovanju so opozicijske stranke večinoma odšle iz dvorane, a ker je bila desnica jako slabo zastopana, je postala zbornica neklepčna in je moral predsednik dr. Kathrein zaključiti sejo.

Dunaj 19. oktobra. Po plenarni seji poslanske zbornice sešel se je izvrševalni odbor desnice z grofom Badenijem na nadaljevanje včeraj začete konference. Danes se razpravlja o slovenskih postulatih.

Dunaj 19. oktobra. Glede včerajšnjih pogajanj mej vlado in izvrševalnim odborom desnice niso prišle še nikake vesti v javnost, ker so vsi udeležniki posvetovanja obljubili, varovati tajnost.

Dunaj 20. oktobra. Sinočna večerna seja se je končala s pravim pravcatim pretepom. Nemci so prišli z namenom, da prouzroče škandal, in začeli so kaj začetkom seje razgrajati in nagajati. Predlagali so zapored glasovanja po imenih, in to o samih ničnostih. Šestnajstkrat je morala zbornica glasovati po imenih. Po 16. glasovanju je predsedujoči podpredsednik Abrahamowicz dal besedo dru. Heroldu, da govori o predlogih glede obtožbe ministerskega predsednika. Opozicija je zahtevala, naj dobi dr. Funke besedo, in ker se Abrahamowicz tej povse neopravičeni zahtevi ni udal, so uprizorili nemški poslanci nezaslišan škandal. Naskočili so predsedstvo in obmetavali Abrahamowicza s protokoli, opravičniki in kupi glasovnic, docim so mu Prade in drugi Nemci grozili s pestmi. Ker je Herold vzlic tem divjim prizorom vendar poskušal govoriti, začeli so Nemci razbijati z nogama in s puliti. Mladočeh Krumbholz je iztrgal nacionalcu Türku desko iz rok, s katero je razbijal. Wolf in njegovi pajdasi so priskočili Türku na pomoč, a prihiteli so tudi češki poslanci in unel se je pretep. Neki nemški poslanec je hotel Krumbholza s pultovo desko udariti po glavi, a posl. Vyhodil je udarec ujel z roko. Vyhodil je na roki ranjen. Vsled silnega hrupa je moral dr. Herold svoj govor pretrgati. Prav ko je nehal govoriti, je vrgel nemški nacionallec Pessler okvir, v katerem se nahaja dnevni red, na Abrahamowicza, drugi nemški nacionalci pa so zopet planili na predsedstvo, da je moral Abrahamowicz bežati. Mesto njega je Kathrein prevzel predsedstvo in je sejo pretrgal.

Dunaj 20. oktobra. Začetkom današnje seje je dr. Kathrein opominjal zbornico, naj se varuje dostojnosti. Abrahamowicz je levico izvrstno ožigosal. Opozicijo-

nalni poljski poslanec Winkowski je zahteval, naj se verifikacija voitev izvrši tekom dveh tednov. Stransky je konstatoval, da je celjski zastopnik Pommer jedini, o čigar izvolitvi je že izreklo drž. sodišče svojo obsodbo.

Dunaj 20. oktobra. V parlamentarnih krogih se govori, da se je mej Badenijem in jugoslovanskimi poslanci doseglo sporazumenje glede oglašanih postulatov, toda astentično se ni potrjeno, ker poslanci dani obljubi varujejo tajnost.

Dunaj 20. oktobra. Slovanska krščansko-narodna zveza je sklenila, glasovati za nagodbeni provizorij in pogojema za to, da se Dipaulijev jezikovni predlog odkaze posebnemu odseku.

Dunaj 20. oktobra. Posl. Šuklje organizuje nov klub, v kateri naj bi pristopili taki poslanci, kateri sedaj niso v nobenem klubu. Pridobil je poslance Baljaka, dr. Kvekviča in Stefanowicza.

Dunaj 20. oktobra. „Vaterland“ pozivlja Badenija, naj poslanski zbornici oktroira nov opravičnik, in ga vprašuje, na kaj še čaka.

Dunaj 20. V parlamentu se govori, da je težišče položaja na Ogerskem. Ako ondi odklonijo provizorij, odstopi Badeni prej kakor se je splošno mislilo. Badenijevemu kabinetu bi sledilo Gautschevo ministerstvo, v katerem bi ostal še Glanz. Dzeduzycky bi postal gališki minister in Čehi bi dobili dva portfelja. To ministerstvo bi nagodbeni previzorij lažje doseglo.

Dunaj 21. oktobra. Tudi v današnji seji trati zbornica čas z glasovanjem po imenih. Obstrukcionisti pripovedujejo, da bodo danes predlagali šestnajst glasovanj po imenih.

Dunaj 21. oktobra. Mej današnjo sejo se je konstituirala „Svobodna združitev“, katero je ustanovil posl. Šuklje. Pristopili so jej srbski poslanec Baljak, demokrata dr. Kronawetter in Straucher, radikalna Malorusa Okuněvski in Tanackěvič, dalje češki radikalec dr. Vašatý, Poljak Stefanowicz in maloruski poslanec iz Bukovine Wolan. Čeh Šřamek in Srb dr. Kvekvič se še nista izjavila. „Svobodna združitev“ se je ustanovila v namen, da bi klubovi člani mogli dobiti zastopnike v raznih odsekih.

Dunaj 21. oktobra. Položaj je še vedno jako kritičen. Odloči se šele v soboto, kateri dan se vrne cesar iz Budimpešte. Določeno je bilo, da ostane cesar do torka na Ogerskem, a prav kritične razmere v parlamentu so prouzročile, da se vrne že v soboto.

Dunaj 23. oktobra. Govori se, da izstopi nemška katoliška stranka iz večine. Desnica je zahtevala, naj se v zbornici najprej reši nagodbeni provizorij, potem naj pride na vrsto jezikovno vprašanje, tega predloga pa levica ni hotela vzprejeti.

Dunaj 23. oktobra. Dipauli se je z voditelji nemških opozicijskih strank več dni pogajal, da bi njegovemu jezikovnemu predlogu priznali nujnost pred drugimi nujnimi predlogi, a pogajal se je z njimi tudi o drugih, na ta predlog nanašajočih se vprašanjih. Ta pogajanja so se danes razbila.

Raznoterosti.

*** Največji svetilnik sveta.** — Na Francoskem so one dni dogotovili svetilnik na obali polotoka Bretagne, čegar luč ima svetlobo za 30 milijonov sveč. Ta svetilnik razsvetljuje morje na sto kilometrov daleč na okrog. O mrglenem vremenu pa si je na 40 kilometrov okrog. Napravo, s katere pomočjo se v veliki megli dajejo razna znamenja brodovom, goni stroj 460 konjskih močij. Ta svetilnik je dosedaj največji vsega sveta.

*** Koliko se je našelo letos žita na svetu.** — Po poročilih nekega mednarodnega urada, našelo se je letos v Evropi 456.953.000 hektolitrov žita nasproti 557.594.000 hektol. v lanskem letu. Amerika je našela 253.750.000 hektolitrov napram 191.420.000 hektol. lanskega leta; Azija 83.130.000 letos, lani 100.050.000; Afrika 13.340.000; Avstralija 80.246.730 letos, lani

87,280.000 hektolitrov. Na vsem svetu je torej naštetega letos žita 887,419.730 hektolitrov.

*** Kraljica Elizabeta častni doktor budimpeštanske univerze.** — Dne 13. oktobra t. m. je bila v budimpeštanskem uradnem listu objavljena sledeča novica: Na predlog mojega ogerskega ministra za uk in bogočastje, dovoljujem budimpeštanski univerzi, da imenuje Nj. Veličanstvo, kraljico Elizabeto Lujizo Ottilijo Rumunsko častnim doktorjem filozofije ter jej v to svrhu podeli častni diplom.

*** Obsodba na smrt.** — V Belovaru je bil 22-letni kmet Poljak na smrt obsojen. Ljubil je že več let neko dekle. Ta se mu je izneverila ter ljubinkala z nekimi drugimi. Ko jo je nekoč srečal Poljak s svojim tekmočcem, pograbil je kol ter oba naklestil. Vsled tega ga je ona tožila pri sodišču v Koprivnici. Ker ni hotela odnehati od tožbe, dasi jo je nekdanji ljubimec za to prosil, je dobila nekoč pismo, v katerem ji je Poljak grozil, da je ne bode nihče drugi imel, če že neče postati njegova. Dekle je oddalo tudi to pismo sodišču v Koprivnici. Ko je Poljak to izvedel, je vzel revolver ter ustrelil svojo bivšo ljubico v glavo. Vsled tega je bil na vešala obsojen.

*** Kaj imamo prav za prav nemškega?** vprašuje se neki berlinski časopis in odgovarja: Najlepša nemška drama je francoska, najlepša nemška opera je laška, najboljši nemški sir je holandski, najlepše nemške toplice so ruske, najboljše nemške žveplenke so švedske, najboljši nemški tobak je turški, najlepši nemški stroji so ameriški, najboljše nemške salame so poljske, najboljše nemško vino je špansko, najlepše nemške podobe so francoske, najboljši nemški likerji so angleški, najboljša nemška kuhinja je češka, najboljše nemške slaščice so belgijske, najboljši nemški prašiči so ogerski in najboljši nemški rodoljubi so židovski. Ubogi Nemci! Slovenci imamo vsaj kranjske klobase in kislo zelje, pa morda še kaj drugega.

*** Veliko žejo** morajo imeti ljudje v Berlinu, kajti dočim ima Dunaj le 3600 gostilničarjev, imajo jih v Berlinu, ki ni dosti večji, samo nekaj nad 10.600.

*** Visoka starost živali.** — Najvišjo starost dosežeta slon 400, kit 300 let. Skoro jednako starost doseže labod. Sploh ptice jako dolgo živé. Tako postanejo vrani, srake in orli 100 let stari. Tudi želva živi tako dolgo. Čaplja živi do 60, gos in pelikan 50, kragulj 40 in skrijanec 30 let. Starost 24 do 25 let dosežejo: konj, vol, kunec, pav in kanarček. Vrabec živi lahko 23 let; medved, lev in golob pa 20; slavec 18, mačka, fazan, črnjeverka, jerebica in kalin 15. Psi dosežejo le 14 let; kosi in taščice pa 12. Ovca, papiga in drozega žive do 10 let, verica 8 in morski prašički 7. Najmanjši pticek v Evropi, t. j. kraljiček, živi pa le 3 leta.

„Dol. Nov.“

*** Nemški cesar pri obedu.** — Nekdo, ki je obedoval nekoč pri nemškem cesarju, pripoveduje o njem sledeče: Vsakokrat, kadar je cesar izpraznil kupico, morali smo tudi mi isto storiti. In to se ni zgodilo ravno redkokrat. Ko je cesar vstal od mize, vstali smo sevé mi tudi, kar ni bilo baš lahko, ker nam je močno vino zlezlo v noge. Potem smo kadili smodke, katerih jedno sem pušil 1½ ure, a cesar jo je pokadil v 26 minutah.

Narodno gospodarstvo.

Mazanje drevja z apnenim beležem je jako dobro, ker ta ne ovira le rasti mahu, ampak tudi zatira škodljivo zalego. Redno vsako leto namazano drevje dobi gladko lubad in drevo raste vedno bolj zdravo. Drevje se namaže v jeseni, kadar odpada listje, in sicer le po deblu, pri starejših drevesih pa tudi po debelejših vejah.

Plesniv sod. — V plesniv sod nalijte do vrha beleža sveže ugašenega apna ter ga pustite v njem nekaj dni. Če je sod prevelik, da bi ga nalili do vrha, pa z beležem v njem tako pluskajte, da se notranja stran

soda popolnoma z njim prevleče. Če nekaj dni se sod skrbno izpere, da gre iz njega vsa nesnaga in apno, potem se v senci posuši, zažvepla in shrani v kleti. Pred porabo se mora sod seveda zopet dobro izprati.

Način travnik v njivo spremeniti. — Pašnik se najprvo očisti grmovja in kamenja, potem se pa jeseni po možnosti globoko preorje in pusti neporavnan. Dobro je tudi že jeseni gnojiti. Prihodnjo pomlad se vnovič preorje, poravna in povleče, potem se pa obseje z rastlino, ki na novini dobro uspeva. Taka rastlina je pred vsem krompir. Krompir ne le da dobro uspeva na novini, ampak z njega okopavanjem in osipanjem se zemlja dobro rahlja in prezračuje, vsled česar postaja ugodnejša za druge, bolj izbirne rastline. Na krompir je potem sejati oves, pod oves pa deteljo. Če hočete pašnik izpremeniti v travnik, ravnajte ravno tako, le da drugo leto sejete pod oves primerne trave in deteljne zmesi. Prvo jesen, ko je njiva obsejana z deteljo ali z zmesjo, jo pa pognojite s kajnitom in s Tómasovo žlindro.

Umetni gnoj. — Drevo je rastlina kakor vsaka druga ter je isto tako hvaležno, če se mu postreže z redilnimi snovmi, kakor vsaka druga rastlina. Umetnih gnojil imamo jako veliko ter jih delimo v tri velike skupine: v dušičnate, kalijeve in fosforove. Dušičnata gnojila dajo drevesu bujno rast ter delajo listje in les, kalijeva gnojila delajo trd les in pospešujejo rodnost, fosforova gnojila pa zlasti vplivajo na rodnost in dober razvitek plodov. Če gnojite sadnemu drevju s Tómasovo žlindro (ta ima fosforovo kislino v sebi) in s kajnitom (ki ima kalij v sebi), boste drevju zelo pomagali.

Kdaj naj se molze? — Izkušnje so nas poučile, da je najumestnejše molzti pred krmljenjem. Naše gospodinjice imajo navado, da vržejo kravi med molžo nekoliko klaje, češ, da se raje pusti mlesti. To je samo razvada. Kdor krave na to ne navadi po prvem teletu, se da tudi brez krme molzti. Umna gospodinja molze vselej ob določenem času, t. j. vsak dan ob isti uri in ob isti minuti. Krave, ktere se ne molzejo ob določenem času, so nemirne in nepokojne, mleko pripravljajoči deli (organi) se pohabijo; zraven tega pa teče mleko samo iz vimena, kar je zelo škodljivo, ker povzroča vnetje. Gospodinjice, ktere molzejo štirikrat na dan, naj se drže naslednjega reda: Ob starih zjutraj, ob desetih dopoldne, ob štirih popoldne in ob devetih zvečer; zraven pa ne zamudi niti četrt ure določenega časa. Kadar se molze samo dvakrat, tedaj se določi zjutraj in zvečer ista doba, na pr. zjutraj ob šestih in zvečer ob šestih, zjutraj ob sedmih in zvečer ob sedmih itd.

Vinska letina. — Ugodni dnevi so pospešili, da je letos grozdje lepo dozorelo, in se je tudi trgatav v Brdih v prav lepem vremenu vršila. Nada, katero smo gojili o letošnji trgatvi, da bode vinski pridelek, kar se kakovosti tiče, izredno dober, se je spolnila popolnoma, in producent, kojega muči spomin žalostne lanske trgatve, se raduje tem boljše nad krasnim letošnjim pridelkom. Žal, da ne bode trgatav po vseh naših krajih do cela povoljna. Omenil sem že v enem prejšnjih poročil, da se je pojavila letos še zelo pozno v veliki množini grozdna plesnoba. Kjer se je pravočasno in izdatno žvepljalo, prišlo se je v okoli tej bolezn. Reči pa se mora, da se to ni povsod v povoljni meri, ali vsaj ne pravočasno storilo, in dotični vinogradniki trpé zato sedaj. Kar se množine tiče, ni sicer letošnja trgatav tako bogata kakor preteklo leto, vsaj ne povsod, — v vipavski dolini, prouzročili so pomladanski močni vetrovi precejšno škodo. — Neprimerno boljša pa je kakovost pridelka, kar dokazuje najbolj primeroma visoka cena. V obče smelo rečemo, da je trgatav v Brdih prav dobra, in povsem povoljna. Ker se pa letos ne morejo izkazati vse vinske pokrajine s takimi pridelki, kakršni so naši, — na Ogorskem je trgatav prav slaba — nudi se producentom krasna prilika, da dosežejo za letošnje blago dobro ceno, ter si s tem izbrišejo neugodni utis lanske slabe trgatve. Konečno bodi omenjeno, da zboljšajo lahko producenti svoja slaba lanska vina — koja niso prodali iz katere-

gakoli vzroka — s tem, da jih pustijo še enkrat prevreči na svežih tropinah. Razume se, da velja to le za črna in trpka vipavska vina.

Dr. P.

Poslano.*)

Z ozirom na poslanico g. Jos. Pahorja v zadnjem „Primorcu“ izjavljam, da se je njegova narodna (!) stranka res družila z Lahi pri zadnjih obč. volitvah. Svojo narodnost kaže g. Pahor tudi s tem, da nima še narodnih žveplenk — najbrž, ker so predrage.

Tudi jaz se poslužujem, kar se tiče trgovine, pri g. Resberg-u, kar mi je potrdil sam z lastnoročnim podpisom v pismu dne 18. oktobra 1897. Kdor ne veruje, mu stoji pismo na ogled pri meni.

V Renčah, dne 23. oktobra 1897.

Rajmund Žnidarčič
župan.

*) Za sestavke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor nalaga tiskovni zakon — Op. ur.

Loterijske številke.

16. oktobra:

Dunaj	74	40	37	28	29
Gradec	29	43	69	65	18

23. oktobra:

Trst	57	50	9	12	47
Linc	43	35	17	74	27

Dunajska borza

25. oktobra 1897.

Skupni državni dolg v notah	102	gld.	10	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102		25	
Avstrijska zlata renta	123		25	
Avstrijska krona renta 4%	101		50	
Ogerska zlata renta 4%	121		75	
Ogerska krona renta 4%	99		70	
Avstro-ogerske bančne delnice	948		—	
Kreditne delnice	351		75	
London vista	119		65	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		80	
20 mark	11		74	
20 frankov	9		52 1/2	
Italijanske lire	45		12 1/2	
C. kr. cekini	5		66	

Tržne cene.

za 100 kilov

Kava: Santos	gld.	110—	do	130—
Sandomingo		150—		—
Java		145—		164—
Portorico		145—		—
Moka		180—		—
Sladkor		36 1/2		37 1/2
Špeh		52—		56—
Petrolj v sodu		18 3/4		—
v zaboju		6—		—
Maslo surovo		75—		—
kuhano		85—		—

Moka: Ogorska.

št. 0	gld. 20-20,	št. 1	gld. 20—,	št. 2	gld. 19-70,
3	19-20,	4	18-90,	5	18-60,
6	gld. 17-70.				

Otrobi debele	gld. 4-60	do	5-20
drobne		4-30	4-80
Turšica navadna		5-30	6-30
Oves		6-80	7-80

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljeniu drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in nikakva nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Österreich, VIII. Deutsche gasse 8 Budapest. 78, 10—1

Zdravnik

Dr. M. Keršovani

ordinuje v lastni hiši

v ulici Barzellini h. št. 2.

P. n.

Vsojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da imam zalogo

pravega ljubljanskega kislega zelja, katero prodajam v zabojih od 25, 50 in 100 kg. po zmerni ceni.

Zelje priporočam kolikor zasebnim rodbinam toliko tudi gg. gostilničarjem in prodajalničarjem.

Za obila naročila se priporoča udani

Ivan Reja,

Gostilna „pri golobu“ v vojaški ulici št. 7 v Gorici.